

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

№ 006 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

2005 жылғы 1 ақпан

Ақша-кредит саясатының 2005-2007 жылдарға арналған негізгі бағыттарын бекіту және ресми қайта қаржыландыру ставкасын белгілеу туралы

1. Ақша-кредит саясатының 2005-2007 жылдарға арналған негізгі бағыттарын бекіту туралы. “Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы” Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес және мемлекеттік ақша-кредит саясатын жүргізу мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы 2005 жылғы 29 қаңтарда Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ақша-кредит саясатының 2005-2007 жылдарға арналған негізгі бағыттарын мақұлдады.

2. Ресми қайта қаржыландыру ставкасын белгілеу туралы

Соңғы бірнеше жылдар бойы инфляция салыстырмалы түрде тұрақты деңгейде–жылдың соңында есептегенде 6-7% шегінде қалып отыр. Мұның негізгі себебі тұтыну және инвестициялық сұраныстың көтерілуімен ілесіп жүретін экономикалық өсу, монетарлық факторлар, сондай-ақ тікелей Ұлттық Банкке қатыссыз бірқатар себептер болып табылады.

Бұл ретте 2004 жыл бойынша инфляция 6,7%-ды (2003 жылы – 6,8%) құрады. Көкөніске және жеміс-жидектерге, жанармайға, көмірге бағаның өсуін алып тастау арқылы есептелген негізгі инфляция 6,6% (2003 жылдың соңында 5,6%) болды, ал бағаның ең жоғары өсуін көрсеткен 5 компонентті және бағаның неғұрлым төмендеуін көрсеткен 5 компонентті алып тастау арқылы есептелген жылдық негізгі инфляция 6,2%-ды (2003 жылдың соңында – 5,3%) құрады.

2004 жылы Ұлттық Банк бағаларды тұрақтандыру мақсатында бірқатар шаралар қабылдады.

Мәселен, банктердің артық өтімділігін реттеу мақсатында 2004 жылы Ұлттық Банк 561,9 млрд. теңге сомасына қысқа мерзімді ноталарды шығарды. Нәтижесінде айналыстағы ноталардың көлемі 2004 жылы 2 есеге жуық өсіп, 396,1 млрд. теңгеге жетті. 2003 жылмен салыстырғанда 60,1%-ға өсіп, көлемі 782,4 млрд. теңгені құраған репо операциялары жүргізілді. Бұдан басқа, 2004 жылғы желтоқсанда репо операциялары бойынша ресми ставка 4,0%-дан 4,25%-ға, “овернайт” заемдары бойынша ресми ставка 8,0%-дан 8,5%-ға дейін көтерілді.

Осыған қарамастан, 2004 жылы инфляцияның көтерілуіне ықпал еткен негізгі факторлар, едәуір экономикалық өсу және шетел валютасы келуінің едәуір көлемі 2005 жылы да өзінің әсерін сақтайды деп болжануда. Бұдан басқа, 2004 жылы өндіруші кәсіпорындар бағаларының 23,8%-ға жоғары өсуі 2005 жылы тұтыну бағалары өсуінің айқындаушы факторы болуы мүмкін. Инфляцияға осы факторлардың әсерін барынша азайту үшін Ұлттық Банк ақша-кредит саясатын қатаңдату жөніндегі шараларды қабылдауға ниеттеніп отыр.

Мәселен, 2005 жылғы қаңтарда репо ставкасы деңгейінің (4,25%) сақталуы кезінде оның төменгі шегі (2,25%-дан 2,5%-ға) дейін көтерілді. 2005 жылғы 1 ақпаннан бастап репо операциялары бойынша ресми ставка 4,25%-дан 4,50%-ға дейін өседі.

Сонымен қатар, ресми қайта қаржыландыру ставкасының маңыздылығын банктердің пайыздық саясатына белгілі бір әсері бар Ұлттық Банк ниеттерінің көрсеткіші

ретінде ескере отырып және инфляциялық қысымды төмендету мақсатында, Ұлттық Банктің Басқармасы 2005 жылғы 1 ақпаннан бастап оның деңгейін жылдық 7%-дан 7,5%-ға дейін көтерді. Бұдан басқа бұл 2005 жылдың екінші жартысынан бастап инфляцияға факторлардың терісәсерін азайтуға әкеп соғады деп күтілуде. Экономикадағы инфляциялық әлуеттің төмендеуіне қарай ставканың бірте-бірте азаюы болжанып отыр.

Ресми қайта қаржыландыру ставкасының реттеуші қасиеттерін күшейту үшін Ұлттық Банктің Басқармасы ресми қайта қаржыландыру ставкасын мерзімді (тоқсан сайын) қайта қарау және белгілеу практикасын ендіруді жоспарлайды. Дамыған елдердің орталық банктерінің тәжірибесі осындай практиканың дұрыстығын көрсетеді. Ұлттық Банк, ақша нарығының, заемдар бойынша сұраныс пен ұсыныстың, инфляция деңгейі мен инфляциялық күтулердің жалпы жағдайына байланысты ресми қайта қаржыландыру ставкасын мерзімді қайта қарай отырып, қаржы нарығына қаржы саласындағы күтілетін үрдістер бойынша оңтайлы бағдар береді.